

LYČIŲ LYGYBĖS UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ PLANAS 2022 – 2027 METAMS

Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos (toliau – Santaros klinikos) yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešoji asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje teikiamos visų lygių asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kartu su Vilniaus universitetu vykdomos trijų pakopų studijos, moksliniai tyrimai, tobulinami sveikatos priežiūros specialistai.

Pagrindinis įstaigos veiklos tikslas – gerinti Lietuvos gyventojų sveikatą, mažinti gyventojų sergamumą, kokybiškai teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Santaros klinikos skatina lygybę netoleruodami diskriminacijos visose savo veiklose. „Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Lyčių lygybės užtikrinimo priemonių planas 2022 – 2027 metams“ (toliau – Lyčių lygybės planas), parengtas siekiant atkreipti visos Santaros klinikų bendruomenės dėmesį į lyčių lygybės svarbą ir skatinti pokyčius šioje srityje.

Pagrindinis lyčių lygybės plano tikslas – padėti užtikrinti lygias galimybes visiems esamiems ir būsimiems Santaros klinikų bendruomenės nariams nepaisant jų lyties bei sistemingai spręsti su lyčių skirtumais susijusias problemas. Šio plano pagalba siekiama papildyti Santaros klinikose esantį lygių galimybių politikos priežiūros tvarkos ir įgyvendinimo aprašą ir paskatinti darbo organizavimo ir kultūrinius pokyčius. Tikimasi, jog planas palengvins saugios ir lygiateisės klinikų aplinkos kūrimą ir užtikrins diskriminacijos prevenciją.

83,8 proc. visų Santaros klinikų darbuotojų yra moterys, o 16,2 proc. – vyrai. Svarbu atlikti detalesnę lyčių lygybės analizę. Situacija turėtų būti vertinama skirtingose santaros klinikų personalo grupėse – gydytojų, slaugos specialistų, slaugytojo padėjėjų, sprendimų priėmėjų ir kito personalo.

Santaros klinikose užtikrinama teisinga atlygio sistema, nepriklausanti nuo lyties ar kitų diskriminuojančių pagrindų. Veikia vidaus tvarka, reglamentuojanti gydytojų, slaugos personalo, administracijos darbuotojų bei kito personalo darbo apmokėjimą.

Santaros klinikose visiems asmenims suteikiamos vienodos ir sąžiningos įdarbinimo galimybės, nulemtos tik išsilavinimo, darbinės kvalifikacijos, patirties, įgūdžių, sugebėjimų, dalykinių ir asmeninių savybių ir kriterijų tam tikram darbui operatyviai ir kokybiškai atlikti.

Santaros klinikų Lyčių lygybės priemonių užtikrinimo planas grindžiamas 4 tikslais, kurių įgyvendinimo bus siekiama per nurodytas veiklas, o jų vykdymas bus stebimas pasitelkiant indikatorius.

PATVIRTINTA

VsĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros
klinikų generalinio direktoriaus
2020 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-494

TIKSLAI	PRIEMONĖS	INDIKATORIAI	ATSAKINGI ASMENYS, SKYRIAI	ĮGYVENDINIMAS
Organizacinė struktūra, užtikrinanti lyčių lygybės principo įgyvendinimą	Dedikuoti Santaros klinikų žmogiškuosius išteklius plano priemonių įgyvendinimui. Įvertinti lyčių lygybės padėį Santaros klinikose.	Struktūriniams padaliniams deleguotos lyčių lygybės užtikrinimo priemonių plano įgyvendinimo funkcijos. Parengta ir Santaros klinikų internetiniame tinklapyje paskelbta lyčių lygybės analizė.	Generalinis direktorius Žmogiškųjų išteklių skyrius; Duomenų valdymo skyrius; Komunikacijos tarnyba	2022 metai Kasmet, kartu su Metine veiklos ataskaita
Lyčių lygybei palanki Santaros klinikų bendruomenės aplinka	Teikti psichologinę pagalbą darbuotojams lyčių lygybės užtikrinimo klausimais. Edukuoti Santaros klinikų bendruomenę lyčių lygybės temomis, organizuojant konsultacijas ir mokymus.	Santaros klinikų darbuotojams suteikta pagalba iškilus probleminėms situacijoms. Suorganizuoti mokymai lyčių lygybės tema.	Organizacinis psichologas Žmogiškųjų išteklių valdymo skyrius	Nuolat, priemonių plano įgyvendinimo laikotarpiu Vieną kartą per metus

<p>I lygybę orientuota komunikacija</p>	<p>Lyčių lygybės principų įtraukimas į komunikaciją.</p> <p>Vidinių ir išorinių naujienų formavimas išlaikant lyčių lygybę.</p> <p>Lygių galimybių ir Lyčių lygybės tematinės skilties sukūrimas Santaros klinikų tinklapyje.</p>	<p>Lyčių lygybės plano bei principų viešinimas.</p> <p>Lyčių lygybės principų taikymas Santaros klinikų tinklapyje ir intranete skelbiamoje informacijoje.</p> <p>Sukurta tematinė skiltis, kurioje talpinamos tvarkos, statistika.</p>	<p>Komunikacijos tarnyba</p> <p>Komunikacijos tarnyba</p> <p>Komunikacijos tarnyba</p>	<p>Nuolat, priemonių plano įgyvendinimo laikotarpiu</p> <p>Nuolat, priemonių plano įgyvendinimo laikotarpiu</p> <p>2022 metai</p>
<p>Lyčių lygybės principų laikymasis rengiant ir įgyvendinant mokslo ir inovacijų projektus</p>	<p>Lyčių aspekto laikymasis formuojant tyrėjų grupes mokslo ir inovacijų paraiškų rengimui ir projektų įgyvendinimui.</p> <p>Lyčių aspekto įtraukimas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį.</p>	<p>Projektų rengimo ir įgyvendinimo grupės formuojamos laikantis lyčių lygybės principo.</p> <p>Lyčių aspektas įtraukiamas į visus mokslinių tyrimų ir inovacijų ciklo etapus: nustatant mokslinių tyrimų prioritetus, formuluojant tyrimų tikslus, aprašant metodologiją, renkant ir analizuojant statistinius duomenis pagal lyčių pasiskirstymą, vertinant ir panaudojant sukurtus rezultatus.</p>	<p>Inovacijų ir technologijų perdavimo skyrius</p> <p>Inovacijų ir technologijų perdavimo skyrius</p>	<p>Nuolat, priemonių plano įgyvendinimo laikotarpiu.</p> <p>Nuolat, priemonių plano įgyvendinimo laikotarpiu.</p>

LYČIŲ LYGYBĖS UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ PLANĄ 2022 – 2027 METAMS PAPILDANTI INFORMACIJA

Lyčių lygybės planas parengtas vadovaujantis Europos Sąjungos direktyvomis bei nuostatomis, Europos Komisijos parengtomis „Horizontas Europa“ lyčių lygybės planų gairėmis ir rekomendacijomis bei Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais.

Europos Komisija yra įsipareigojusi skatinti lyčių lygybę mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Lyčių lygybės strategijoje pateikiami: „Europos Komisijos darbo lyčių lygybės srityje apmatai ir nustatomi 2020-2025 m. laikotarpio politikos tikslai ir pagrindiniai veiksmai.“ Šia strategija siekiama užtikrinti lyčių lygybę, skatinama nepriimtinais laikyti smurtą ir diskriminaciją lyties pagrindu bei struktūrinę moterų ir vyrų nelygybę Europoje. Įgyvendinant tikslus siekiama, kad Europos šalyse moterys ir vyrai nepaisant jų skirtumų būtų lygūs, galėtų laisvai gyventi savo pasirinktą gyvenimą, turėtų lygias galimybes pasiekti tikslus ir galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti visuomenės gyvenime, tapti vadovais.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo minima, kad: „Nei viešajame, nei privačiame sektoriuose, įskaitant viešąsias įstaigas, negali būti nei tiesioginės, nei netiesioginės diskriminacijos dėl lyties įsidarbinant, savarankiškai įsidarbinant ar profesinėje srityje, įskaitant atrankos kriterijus ir priėmimo į darbą sąlygas visoms veiklos rūšims ir visais profesinės karjeros etapais, įskaitant paaukštinimą“. Direktyvos tikslas – užtikrinti, kad būtų įgyvendinamas moterų ir vyrų lygių galimybių bei vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principas užimtumo ir profesinės veiklos srityse.

Lyčių lygybės skatinimas laikomas prioritetine „Horizontas Europa“ sritimi ir jai nustatytos griežtesnės nuostatos. Viešosios įstaigos, norinčios gauti finansavimą pagal šią programą, nuo 2022 m., privalo pasitvirtinti lyčių lygybės planą. Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti tvarius institucinius pokyčius ir geriau integruoti lyčių aspektą į projektus, skirtus gerinti mokslinių tyrimų kokybę.

Lyčių lygybė mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje yra Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) prioritetas. Pagal 2012 m. EMTE komunikato programą Europos Komisija nustatė 3 bendradarbiavimo su Europos Sąjungos šalimis ir institucinių pokyčių skatinimo tikslus:

1. lyčių lygybė mokslinėje karjeroje;
2. lyčių pusiausvyrą sprendimo priėmimo lygmenyje;
3. lyčių aspekto integravimas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas reglamentuoja ir užtikrina, kad būtų įgyvendintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos moterų ir vyrų lygios teisės, bei uždrausta bet kokia diskriminacija dėl asmens lyties, ypač kai tai susiję su šeimine ar santuokine padėtimi.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 26 straipsnyje darbdavys įpareigojamas laikytis lyčių lygybės ir nediskriminavimo kitais pagrindais principų. Taip pat, šio straipsnio 6 dalis numato pareigą visiems darbdaviams, kurių vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip penkiasdešimt, priimti ir įprastais

darbovietėje būdais paskelbti lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonės.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba priėmė taisykles, įvardijančias konkrečias darbuotojų apsaugos nuo (seksualinio) priekabiavimo ar persekiojimo priemones. Šis dokumentas gali būti naudojamas institucijose, kurios siekia užtikrinti savo darbuotojų orumą ir lygiateisiškumą. Dokumentas įvardija koks elgesys darbo vietoje laikomas netinkamu, taisyklėse patariama gerbti privatų kolegų gyvenimą, vengti kitiems nemalonaus elgesio.

Lyčių lygybės užtikrinimo priemonių planas atsižvelgia ir į vidinius Vilniaus Universiteto ligoninės Santaros klinikų dokumentus:

Lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros tvarka yra užtikrinama, kad VUL SK priimant į pareigas darbuotojus, darbo santykių galiojimo bei jų nutraukimo metu būtų laikomasi lygių galimybių principo ir draudimo varžyti darbuotojų teises arba teikti jiems privilegijas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ir kitais pagrindais.